

Papa Franjo u Sarajevu, na Koševu – 6. lipnja 2015.
Poruke iz "europskog Jeruzalema"

Draga braćo i sestre,
u biblijskim čitanjima koja smo poslušali odjeknula je više puta riječ “mir”. Uistinu, snažna proročanska riječ! Mir je Božji dar, Božji plan za čovječanstvo, povijest i sve stvoreno. To je plan koji uvijek nailazi na protivljenja čovjeka i zloga. Tako i u našem vremenu težnja za mirom i trud oko njegovog postizanja sukobljavaju se s činjenicom da se u svijetu trenutno vode toliki oružani sukobi. To je jedna vrsta trećega svjetskog rata, koji se vodi “u dijelovima” te se, u kontekstu globalne komunikacije, doživljava prava ratna klima.

Usred ove ratne klime, poput sunčeve zrake koja prodire kroz oblake odzvanja Isusova riječ: "Blago mirotvorcima" (Mt 5,9). Ne kaže "blaženi propovjednici mira": svatko je sposoban govoriti o njemu, čak na licemjerman i lažan način. On veli: "Blago miro-tvorcima", to jest, onima koji ga tvore, stvaraju. Stvarati mir svojevrсно je umijeće: zahtijeva se strast, strpljivost, iskustvo, postojanost. Blaženi koji siju mir svojim svagdanjim radom, s gestama služenja, bratstva, dijaloga, milosrđa... Upravo će se ovi "sinovima Božjim zvati". Stvarati mir je posao koji se neumorno ostvaruje svakoga dana, korak po korak.

"Zaodjenite se u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost te podnosite jedni druge praštajući si, ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi!"(Kol 3, 12-13). Molimo po zagovoru Blažene Djevice Marije milost da imamo jednostavno srce, puno strpljivosti, želje i zalaganja za pravednost.

Nezaboravni dan za Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu – dan koji je učinio Gospodin!

Glavni grad Bosne i Hercegovine, Sarajevo sa svojim nogometnim stadionom na Koševu, pamtit će taj nezaboravni dan kad je nasljednik svetog Petra iz Rina, papa Franjo došao u jednodnevni pohod. U zračnoj luci dočekali su ga vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto i član Predsjedništva BiH iz reda hrvatskog naroda dr. Dragan Čović. U pratnji pape Franje su, uz državnog tajnika kardinala Pietra Parolina, još dvojica kardinala: Jean Louis Tauran i Kurt Koch, predstojnici Vijeća za međureligijski dijalog i Vijeća za jedinstvo kršćana. U izaslanstvu BiH na dočeku u zračnoj luci bila je i veleposlanica Bosne i Hercegovine u Vatikanu Slavica Karačić, predsjednik Federacije BiH Marinko Čavara, premijer Federacije BiH Fadil Novalić, predsjednica Ustavnog suda F BiH Kata Senjak, premijer Kantona Sarajevo Elmedin Konaković, gradonačelnik Sarajeva Ivo Komšić. Na svečanosti dočeka bio je i vojnik sa zastavom i jedinica Oružanih snaga BiH. Papu je u zračnoj luci dočekalo i oko 150 djece odjevene u narodne nošnje naroda i krajeva Bosne i Hercegovine, u organizaciji HKD Napredak.

U koncelebraciji s papom Franjom na Misi na Olimpijskom stadionu Koševo je pet kardinala, 35 (nad)biskupa, te više od sedamsto svećenika. Uz domaćina kardinala Vinka Puljića, nazočni su i kardinali Pietro Parolin, Jean-Louis Tauran, Kurt Koch i Josip Bozanić. Uz kardinala tu su i apostolski nuncij u BiH Luigi Pezzuto, te nadbiskupi Giovanni Angelo Becciu, Željimir Puljić, Ivan Devčić, Marin Barišić, Đuro Hranić, Stanislav Zore i Stanislav Hočevar, te nadbiskup u miru Marin Srakić, kao i biskupi Franjo Komarica, Ratko Perić, Tomo Vukšić, Mate Uzinić, Antun Škvorčević, Janos Penzes, Đura Džudžar, Nikola Kekić, Juraj Jezerinac, Josip Mrzljak, Vjekoslav Huzjak, Makarios Tewfik, Egidije Živković, Ladislav Nemet, Ante Ivas, Vlado Košić, Mile Bogović, Ivica Petanjak, Kiro Stojanov, Đuro Gašparović, Dražen Kutleša, Jurij Bizjak i Metod Pirih, te pomoćni biskupi Pero Sudar, Marko Semren i Thomas Löhr. Među više od sedamsto svećenika su i provincijali fra Lovro Gavran OFM, fra Miljenko Šteko, OFM, o. Ante Gavrić OP, o. Ante Tustonjić, SJ, .

Združeni zbor koji čini 1650 pjevača članova 18 zborova s područja Vrhbosanske nadbiskupije, 15 iz Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije, 10 iz Banjalučke biskupije, devet zborova iz Hrvatske izvode VIII. koralnu, "Anđeosku" misu. Ravnatelj liturgijskog pjevanja i zborovođa je vlč. Marko Stanušić. Pratnja je puhački orkestar Oružanih snaga BiH čiji je voditelj pukovnik Tomo Sušec a za orguljama je Danijel Žontar.

Nadbiskup Vrhbosanski, kard. Vinko Puljić zahvaljuje papi Franji u ime svih nazočnih

Sveti Oče!

Hvala vam na Vašoj prisutnosti danas među nama. Hvala vam na molitvi s nama i za nas. Hvala vam na pastirskoj riječi koju ste nam uputili. U ime svih nas ovdje okupljenih: kardinala, biskupa svećenika, redovnika i redovnica i svih vjernika katolika i latinskog i istočnog obreda, ali i u ime ovdje nazočnih predstavnika vlasti i predstavnika raznih razina društva i svih ljudi dobre volje, najsrdačnije Vas pozdravljam i najiskrenije Vam zahvaljujem. S Vašom molitvom ujedini smo svoje glasove ne samo mi na ovom stadionu nego i tisuće onih koji nas prate putem medija.

Uvjeren sam da nisu molili samo katolici nego i svi drugi, svatko na svoj način, a dobrim željama ujedini su se i oni koji sebe ne smatraju vjernicima. Hvala medijima što su se danas stavili u službu dobra.

Ova zemlja Bosna i Hercegovina je u prošlom stoljeću pretrpjela strašne ratove i režime. Sva je izranjena i opterećena. Katolička Crkva na ovim prostorima je prepolovljena. Sa žalošću konstatiramo da nas je svakim danom sve manje. Vaša očinska riječ, pastirska molitva i snažna vjerodostojna prisutnost daju nam snagu živjeti ovdje i s drugima raditi na izgradnji mira i dijaloga u ovoj zemlji. Ako nas je Bog u ovoj zemlji pozvao u život i od cijele kugle zemaljske izabrao da nam baš ovdje udahne dah života, zar da tu zemlju ne volimo? Zar da se bojimo tu živjeti, ako je Bog s nama i ako smo mi s Bogom? Ako Bog daje da se rodimo kao različiti, zar da se te različitosti bojimo?

U ime članova BK BiH, ali i u ime, posebno drage i blize HBK i biskupa susjednih zemalja te u svoje ime želim reći, ovaj dan i događaj snažna su potpora za nas pastire i vjernike ove zemlje. Brojni su hodočasnici došli vidjeti, čuti, doživjeti i osnažiti se da smjelo i odvažno žive i grade mir i dijalog. - Ovdje je naše stoljetno korijenje. Kroz povijest smo proživljavali razne valove progona, mučeništva i nepravdi kao i mnogi drugi. Zahvaljujući hrabroj vjeri naših predaka i njegovanju vjere u obiteljima, opstali smo do danas. Vaši predšasnici na Petrovoj stolici imali su osjećaja za naše patnje i sluha za naše vapaje. I Vama, Sveti Oče, od srca zahvaljujemo na razumijevanju za ovu zemlju i za sve narode i za sve ljude u njoj, a posebno za katolike koji su najvećim dijelom Hrvati. Vaša prisutnost nas hrabri. U isto vrijeme to je poruka svijetu da želimo biti ono što jesmo i opstati s drugima i drugačijima na svojoj rodnoj grudi, otvoreni graditi budućnost ove zemlje na temeljima jednakih prava i sloboda. Ova Crkva je iznjedrila brojne mučenike i hrabre svjedoke vjere. Sveti Oče, ponesite nas u svom pastirskom srcu. Blagoslovite nas i neka nas taj apostolski blagoslov krijepi i jača u našem poslanju na ovim prostorima i u ovim vremenima.

Na susretu duhovnih zvanja u katedrali (6. lipnja 2015. u 16 sati). Svjedočanstva iz rata.

Svjedočenje banjolučkog svećenika **don Zvonimira Matijevića**

Sveti Oče!

Zovem se Zvonimir Matijević. Svećenik sam Banjolučke biskupije. Rođen sam 1955. godine u Banjoj Luci. Otac mi je umro kada sam imao 11 dana. Nemam braće, a jedina sestra umrla je sasvim iznenada kada je imala 17 godina. Tako sam ostao sam sa svojom majkom. Nakon završenog pravnog fakulteta u Banjoj Luci, odlučio sam postati svećenik. Za svećenika sam zaređen 1987. godine u Banjoj Luci.

24. 02. 1992. ubijen je moj ugledni župljanin dr. Alojzije Kelava, specijalist dječje medicine, koji je bio potpuno nedužan. Mnogi su mi govorili da trebam otići. Međutim, nisam htio pobjeći i ostaviti svoje župljane u takvoj opasnosti.

Na Cvjetnu nedjelju, 12. travnja 1992. nakon Mise vojnici su me uhitili i odvezli u grad Knin u susjednu Hrvatsku. Više puta su me tukli sve dok ne bih pao u nesvijest od boli. Tražili su od mene da na televiziji javno kažem da sam ratni zločinac; da su katolički svećenici zločinci i da odgajaju zločince. Kada su se uvjerali da ću radije umrijeti nego reći takvu laž, doveli su me pred vojnog zapovjednika. Hodao sam teškom mukom. Policijske lisice su mi se toliko usjekle u ruke da i sada nosim te tragove. Zapovjedniku je bilo jasno da neću još dugo izdržati. Napokon su odlučili prebaciti me u bolnicu u vrlo teškom stanju. Tijekom 26 dana boravka u bolnici u Kninu oporavio sam se toliko da su me, na molbu biskupa, mogli razmijeniti kao ratnog zarobljenika. Nakon toga oporavljao sam se još dva tjedna u bolnici u Splitu. Neka Bog blagoslovi sve one koji su mi pomogli da danas budem živ.

Sveti Oče! Hvala Vam što ste došli donijeti utjehu meni i puno većem broju onih, koji su patili i pate više od mene. Uvjeren sam da je Vaš dolazak i Vaša riječ melem na rane mnogima u ovoj zemlji. Hvala Vam i zato što ste došli probuditi klicu dobra u srcima mnogih, koji su činili zlo. Neka Vaš dolazak, Vaša molitva i Vaša riječ pokrene i svakoga od njih da čini dobro

Sveti Oče! Crkva mi je povjerila svećenički red. Raduje me što sam svećenik Katoličke Crkve. Drago mi je što stojim pred Vama kao Vaš svećenik.

Ja, svećenik Zvonimir, od srca opraštam svima koji su mi nanijeli boli i molim za njih, da im milosrdni Bog oprost i da se obrate na put dobra.

Hvala Vam što ste došli u našu zemlju i u naš glavni grad da po mom svjedočenju čujete tisuće svjedočenja osoba koje su patile, ali osoba koje ne gube nadu jer čvrsto vjeruju u Boga, čvrsto vjeruju u pobjedu dobra nad zlim. Blagoslovite sve nas, Sveti Oče!

Sveti Otac je nakon ovog potresnog svjedočenja ustao, prišao don Zvonimiru, zagrlio ga i poljubio, te zamolio neka ga blagoslovi. Dirljivo, očinski i na pouku svima koji su pratili ovo svjedočenje. Don Zvonimiru će taj blagoslovljeni susret ostati trajno upisan u srcu i pameti.

Svjedočanstvo fra Joze Puškarića

Dragi naš, Sveti Oče, papa Franjo!

Neizmjerne sam zahvalan Bogu što mi je dao ovu blagoslovljenu prigodu što danas stojim pred Vama. Dopustite da Vam se ukratko predstavim: ja sam fra Jozo Puškarić, svećenik franjevac, član franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Rat me zatekao na službi župnika u župi Hrvatska Tišina kod Bosanskog Šamca, u Bosanskoj Posavini. Naoružani srpski policajci došli su 14. svibnja 1992. u župnu kuću i odveli me u logor, zajedno s mnogim mojim župljanima, iako nismo nizašto bili krivi. Župa je ostala bez stanovnika, a većina kuća je uništena.

U 40. godini svoga života u logoru sam proveo četiri mjeseca. Živjeli smo u neljudskim uvjetima! Cijelo vrijeme bili smo uglavnom gladni i žedni; sve te dane i noći živjeli smo bez ikakve higijene, bez pranja, brijanja i šišanja, svakodnevno maltretirani, fizički udarani i mučeni raznim predmetima, rukama i nogama... Od batinanja slomljena su mi, između ostaloga, i tri rebra. Pred Vama ponizno priznajem da sam jednom poželio da smrt učini kraj mojim mukama. Siguran sam da nijedan čovjek to ne bi mogao izdržati sam bez pomoći drugih ljudi, a pogotovo ne bez Božje pomoći! Meni osobno Bog je poslao pomoć i u hrani preko dobre žene Fatime, muslimanke i njezine obitelji, koja sada živi u Americi!

Sveti Oče! Zahvalan sam Bogu posebno za ovaj "višak" života nakon logora. Osobito sam zahvalan Gospodinu što me nijednog trenutka nije zahvatila mržnja prema mojim mučiteljima. Oprostio sam im jer nas Isus poziva na praštanje; praštanju su me učili moji roditelji, svećenici i sestre, učitelji i odgojitelji. Nakon teškog ratnog iskustva mogu skupa sa sv. papom Ivanom Pavlom II. i ja zavapiti: Nikada više rata!

Svjedočenje sestre Ljubice Šekerija iz Družbe Kćeri Božje Ljubavi

Sveti Oče!

Zovem se sestra Ljubica Šekerija i pripadam Družbi sestara Kćeri Božje Ljubavi. Do početka rata sestre su djelovale oko pedeset godina u državnom Domu starih i nemoćnih osoba u Travniku. Kad se rat rasplamsao u Bosni i Hercegovini pojavili su se strani ratnici iz raznih arapskih zemalja Bliskog istoka.

Na svetu Tereziju Avilsku, 15. listopada 1993., oko jedanaest sati prije podne u travničku župnu kuću, u kojoj sam pripremala ručak za svećenike, upala su petorica naoružanih stranih ratnika. Prisilili su me uz fizičku prisilu popeti se na kamion. U kamionu je već bio bolesni travnički župnik vlč. Vinko Vidaković i tri djelatnika župnog Caritasa.

Redovničkom odjećom, koju sam imala na sebi vezali su mi oči, a drugima su to učinili uz pomoć njihove odjeće. Nismo smjeli znati kuda nas voze. Uzeli li su sve stvari što smo imali u džepovima. Kod mene su našli krunicu i ključeve od kuće. Od župnika vlč. Vinka tražili su da nogama pogazi moju krunicu. Župnik to nije htio učiniti. Oštreći sablje prijetili su kako će mene zaklati ako župnik ne pogazi krunicu. Kazala sam: "Župniče, neka me zakolju, ali Vi nemojte gaziti našu svetinju!" Poslije brojnih nasrtaja i urlikanja ostavili su nas na kratko same. Pokupila sam ostatke potrgane krunice. Noktom sam poderala dušek na krevetu i sakrila zrnca krunice. Boga sam molila za snagu. Jedan od domaćih ratnika vukao me za vrat i udarao. U tim trenucima župnik vlč. Vinko Vidaković potiho nas je ohrabrio riječima: "Ne bojte se, dao sam Vam svima odrješenje, možemo mirno umrijeti!" Te župnikove riječi bile su meni i drugima velika utjeha. Opet je slijedilo premlaćivanje. U tom trenutku osjetila sam cijev puške na svome čelu. Jedan od njih tražio je od mene da priznam kako je islam najjača vjera. Mislila sam da će me strijeljati. Slijedio je put oslobađanja i povratka u Travnik i u samostan. Ušla sam u samostan u osam sati na večer. Sestre su me čekale plačući i moleći u kapelici svetog Leopolda Mandića.

Sveti Oče! Hvala Vam za dolazak da nas sve ohrabrite i učvrstite u vjeri i u našem zvanju i poslanju. Svima sam sve oprostila. Koliko god su mučitelji bili grubi, Božja snaga i milost bili su na mojoj strani. Bogu hvala! Hvala Vam, Sveti Oče!

Sveti Otac je nakon potresnog svjedočenja fra Joze i časne sestre Ljubice ustao, prišao im, zagrlio ih i poljubio. Doista dirljivo, očinski i na pouku svima koji su pratili ova svjedočanstva iz nedavnog rata. Fra Jozo neće nikada zaboraviti blagoslov koji je primio kad mu je papa Franjo poljubio posvećenu ruku. I sestri Ljubici ostat će trajno upisan u srcu i pameti srdačni susret sa Svetim Ocem u sarajevskoj katedrali.

Papa Franjo: Crkva vas želi kao svjedoke križa Kristova

Papa Franjo je nakon saslušanih svjedočenja, ostavio je svoj unaprijed spremljen govor kod kardinala Puljića, te se obratio vjernicima govoreći iz srca. "Premda je spremljeni govor lijep", osjećam da jednostavno moram govoriti iz srca", kazao je papa i nastavio.

"Svjedočanstva koja sam čuo govore dosta. To je sjećanje naroda, a narod koji zaboravlja svoju prošlost, nema budućnosti. Govorilo je samo troje ljudi, a iza njih stoje mnogi koji su propatili isto".

"Draga braćo i sestre, nemate pravo zaboraviti vašu povijest. Ne zbog osvete, nego zbog činjenja mira. Nemojte na to gledati kao na neku čudnu stvar, nego da bi ljubili. U vašoj krvi i pozivu kolaju svjedočanstva koja smo čuli. A puno ih je".

"Ljudi čije sam svjedočanstvo čuo krenuli su stazom Isusa Krista. Nekoliko mi je riječi ostalo u srcu. Jedna od njih jest oprost. Čovjek koji se posvetio vjeri, a ne zna opraštati, nema svrhe, koristi ni cilja". Papa je nastavio kako opraštanje grubih riječi nije teško. Ali, oprostiti onomu tko te muči i želi izmrcvariti, to je teško. Ljudi koji su to učinili, uče sve ljude kako se to radi.

"Još jedna misao mi je ostala od svjedočenja koja sam čuo, a to je ona o 120 dana u logoru. Koliko puta nam zli duh čini da zaboravimo patnje predaka. Ti dani se ne računaju u danima, nego u minutama, jer svaka minuta je jedno mučenje".

"Kada se žalimo zbog komoditeta, ili zbog toga što nas boli zub, ili što jelo nije dobro, molim vas, ne zaboravite svjedočanstva vaših predaka". Papa je uz to poručio neka se u tim situacijama zamisli samo njihova patnja, koja je patnja i Isusa Krista.

"Svi imaju sjeme dobrote, ni to nemojte zaboraviti. Svi smo djeca Božija. Blago vama koji tako blizu imate takva svjedočanstva. Neka vaš život raste s vašim sjećanjem". Na koncu, Papa je istakao kako je ovaj prostor svjedočio i bio dio jedne povijesti okrutnosti, koja i danas vlada u svijetu.

"Činite stoga dobro. Imajte osjećaje bratstva i oprosta. Nosite križ Isusa Krista. Crkva vas želi takve, kao male svjedoke križa Kristova. Neka vas Gospodin blagoslovi, i molite se za mene", bile su završne riječi pape Franje koje su izazvale oduševljenje svih nazočnih.

Katedrala Srca Isusova, koju su popunili biskupi, svećenici, redovnici, časne sestre, bogoslovi, sjemeništarc i zračila je osobitom radošću i zahvalnošću za ovaj milosni susret s papom Franjom. Neka je blagoslovljen onaj koji je stigao u ime Gospodnje!

Valja na koncu reći kako su domaćini u Sarajevu pokazali vrhunski stupanj organizacije, gostoljublja i srdačnosti. Iskrene čestitke i zahvala za ostvareni program susreta s papom Franjom!

Tekstovi su preuzeti sa stranice "Kato-
ličke tiskovne agencije" iz Sarajeva.

Fotografije je učinio: Želimir Puljić,
nadbiskup zadarski s vlastitim mobitelom
japanske marke "Samsung" za trajan
spomen i dugo sjećanje.

Poštovani oče nadbiskupe, posjet pape Franje Sarajevu bremenit je značenjem jer papa dolazi u zemlju gdje je sve manje katolika i u vrijeme kada se vjerske različitosti shvaćaju kao simbol razdora među narodima. Podrijetlom ste iz Hercegovine, živjeli ste i djelovali u BiH. Koja je poruka Papina dolaska u Sarajevo?

Ne znam koju će poruku papa Franjo uputiti iz Sarajeva. Ljudski govoreći malo sam i znatiželjan što će iz Sarajeva poručiti. To je grad koji je postao simbol patnje čitave Europe u 20. stoljeću. A povezan je i s izbijanjem Prvoga svjetskog rata prije stotinu godina. Ratne slike i stradanja ljudi diljem Bosne i Hercegovine ostavile su potresan dojam na gledatelje diljem svijeta. Nije bez razloga kardinal Puljić izjavio kako mu je papa Franjo nakon izbora rekao, kad se predstavio da dolazi iz Bosne, iz Sarajeva, „a da, iz patničke zemlje“. Svakako je znakovito da je nakon Albanije, prve ateističke zemlje u Europi, odabrao pohoditi BiH, u kojoj je „sve manje katolika, a vjerske i nacionalne različitosti bivaju simbolom razdora među narodima“, kako s pravom velite. Papa će se najprije obratiti narodima Bosne i Hercegovine. Ali sigurno će uputiti riječ i javnim, političkim i kulturnim djelatnicima Europe i svijeta da pomognu ranjenoj i osiromašenoj zemlji da krene putem svestranoga napretka. Iako je u nedavnom ratu učinjeno mnogo strašnih zločina, valja imati u vidu da je BiH zemlja dobrih, radinih i ponosnih ljudi koji su voljni živjeti tamo gdje su "nikli i obikli" (kardinal Puljić), pa tamo unatoč teškoćama izgrađivati budućnost putem mira, pravde i suradnje. Takvoj nakani i želji i papa Franjo želi dati poticaj i uputiti molitvu Svemogućemu da više nikada ne bude rata. Stoga, radujem se toj Papinoj nakani i neka njegov dolazak u Sarajevo bude blagoslovljen.

(Iz razgovora sa Želimirom Puljićem -Vijenac br. 554, 28. svibnja 2015.